

Opinion

Hvorfor skal det straffes at give udtryk for sin egen holdning, når Grundloven nu understreger, at et folketingsmedlem kun er bundet af sin egen overbevisning? Hvorfor ses mangfoldighed ikke som en styrke for demokratiet?

ÖZLEM CEKIC

Jakob Ellemann-Jensen har meldt sig syg på ubestemt tid. Vi kan nu føje endnu en til listen over folk, der har knækket halsen på at være politiker. Denne gang er det landets vicesstatsminister og forsvarsminister.

Lad mig understrege, at jeg ikke kender omstændighederne bag Jakob Ellemanns sygdom. Men de fleste andre politikere har peget på arbejdsbyrden som en af hovedårsagerne til, at de i en periode har måttet trække stikket. Det har nogle skrevet bøger om, mens andre har valgt at holde foredrag. Langt de fleste tier det dog ihjel.

Arbejdsbyrden er ikke ubetydelig for helbredet. Men jeg savner, at der bliver sat ord på det, der også gør politikere syge. Det er ikke alene de lange arbejdsdage, de mange mails og henvendelser fra journalister, der får politikere til at smide håndklædet i ringen. Jakob Ellemanns sygdom er en anledning til at kaste et kritisk blik på det christiansborgske arbejdsmiljø.

Det er et miljø, der er præget af hård konkurrence, magtkampe, konsekvent (top) styring og, ja, voksenmobning. Det sætter sine tydelige spor i kroppen.

Jeg var selv folketingsmedlem 2007-2015 og blev alvorligt syg i sommeren 2012. Jeg blev hentet to gange af ambulancen om natten, fordi jeg havde cyster i æggestokken, der sprang. Et par uger efter valgte min læge at indlægge mig; jeg kunne ikke trække vejret, og hun mistænkte en blodprop i mine lunger. Det mest chokerende for mig var, at jeg til sidst havde mistet 70 procent af synet på mit venstre øje.

Der skulle gå to år, før jeg turde kalde det stress - og endnu flere år, før jeg turde sætte ord på Christiansborgs syge arbejdsmiljø og på mobningen. Sidstnævnte kæmper jeg stadig med at sige højt. Hvis jeg har været udsat for mobning, har jeg jo været et offer. Hvem har lyst til at være det?

Jeg var uenig med mit parti i 2012. Det er ikke unaturligt i politik, skulle man tro. Alligevel bliver politiske partier ofte styret med hård hånd, nærmest som i en religiøs sekt. Man kan koge det ned til tre regler: 1) adlyd altid ledelsen, 2) sæt aldrig spørgsmålstegn ved lederens gøren og laden, 3)

Mobning på Christiansborg gør folk syge

indstil dig på straf, hvis du overtræder de to første regler.

På Christiansborg er uenighed i partiet lig med svaghed. Den slags billeder er medierne gode til at tegne, og det skal man nødig hjælpe dem med, lyder ræsonnementet. Det er ikke alene en udfordring for den enkelte politiker, men for den demokratiske samtale.

På egen krop oplevede jeg konsekvenserne af at sige ledelsen imod. Jeg tillod mig at sætte spørgsmålstegn ved en reform, de var ved at beslutte. Som resultat fik jeg taget mine ordførerskaber fra mig og måtte ikke længere udtale mig på vegne af partiet. På gruppemøder blev jeg råbt af, jeg fik øgenavne og tre år i træk modtog jeg »det sorte får«-prisen til julefrokosten. Den blev tildelt de folketingsmedlemmer, »der altid tager det sidste stykke kage, er ligeglade med fællesskabet og er ballademagere«. Alt sammen fordi jeg insisterede på at stemme efter min egen overbevisning i én enkelt sag i de otte år, jeg var folketingsmedlem.

Jeg skriver ikke disse ting for at man skal have ondt af mig. Jeg har kæmpet hele livet

På egen krop oplevede jeg konsekvenserne af at sige ledelsen imod. Jeg tillod mig at sætte spørgsmålstegn ved en reform, de var ved at beslutte.

for ikke at blive gjort til offer, og jeg har sandelig ikke tænkt mig i en alder af 46 år at begynde at dyrke nogen offerrolle. Men jeg kender til adskillige andre eksempler fra andre partier, hvor medlemmer bliver »banket på plads« i pressen eller ydmyget på et gruppemøde og efterfølgende må opleve isolation, ensomhed og latterliggørelse.

Hvorfor skal det være strafbart at give udtryk for sin egen holdning, når Grundloven nu understreger, at et folketingsmedlem kun er bundet af sin egen overbevisning? Hvorfor ses mangfoldighed ikke som en styrke for demokratiet?

I 2016 besøgte jeg flere techvirksomheder i San Francisco i forbindelse med en treugers entreprenørskabsuddannelse. Virksomhedsledere talte om at dyrke uenighedsfællesskaber. For dem var uenighed hverken udtryk for mangel på loyalitet eller opbakning til fællesskabet, men et kreativt rum. I det rum bliver nye ideer til; her løser man de svære opgaver og får nye kunder, finder løsninger på opgaver eller får nye kunde grupper. Jeg tror ikke, at det gavner hverken politikerne eller partierne at dyrke uenighedsfællesskaberne konstant. Men man kommer ingen vegne ved at tie holdninger ihjel. Demokratiske partier skal ikke være religiøse sekter, hvor alle går i takt og nikker, når ledelsen taler.

Jeg oplever ofte folketingsmedlemmer, der opgivende konstaterer, at »sådan er kulturen på Christiansborg«. Men det er jo en kultur, de selv er med til at skabe og opretholde. Resignation bringer os næppe tættere på en kulturændring.

Når jeg ser tilbage på min egen tid i Folketinget, var mit største problem, at jeg ikke var bevidst om demokratiets vigtigste redskab: samtalen og dialogen om uenigheder. Jeg troede ikke, at det nyttede. Fejlagtigt antog jeg, at demokrati kun handlede om retten til at råbe op. Men det handler lige så meget om at lytte. Det løser langtfra alle problemer. Men måske kan vi starte der.

Özlem Cekic er generalsekretær for Brobyggerne - Center for Dialogkaffe og fhv. medlem af Folketinget for Socialistisk Folkeparti. Hun er dog ikke længere medlem af partiet